

Inwonerspanel Klimaat

Doel, samenstelling en werkwijze

1. Inleiding en context

- a. De gemeenteraden van Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo (BUCH) hebben in 2020 ingestemd met het Ambitiedocument programma Klimaat. Op 1 januari 2021 is gestart met de implementatie van het programma. Hieronder staat een samenvatting van het doel en de uitgangspunten van het programma Klimaat.

Het overkoepelende doel van het Programma Klimaat is om bij te dragen aan de CO₂-reductiedoelstellingen uit het Klimaatakkoord (49% reductie in 2030 t.o.v. 1990), de leefomgeving klimaatbestendig in te richten zoals omschreven is in het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie en toe te werken naar een Circulaire Economie in 2050.

We werken hieraan vanuit de vijf pijlers die onderling verbonden zijn: Energietransitie, Duurzame mobiliteit, Klimaatadaptatie, Circulaire Economie en Duurzame bedrijfsvoering.

Bij de uitvoering van het programma Klimaat vinden we vijf uitgangspunten belangrijk. Deze uitgangspunten vormen onze manier van werken om de klimaatopgaven waar te maken.

- **Draagvlak** creëren voor het probleem en de oplossing,
- **Lokale initiatieven** van inwoners en ondernemers stimuleren,
- Oog hebben voor de **haalbaarheid en betaalbaarheid** van de maatregelen die wij als gemeenten soms verplicht zijn om te nemen,
- **Inzetten op de versnellingsfase** die nodig is om de doelstellingen op tijd te bereiken,
- **Verbinden met bestaand beleid.** We kunnen alleen een duurzame leefomgeving creëren als we pijlers en opgaven op een logische manier met elkaar verbinden. Daarvoor is integrale samenwerking nodig, waarin de inbedding en borging van beleid in de Omgevingsvisie en –plannen essentieel is.

- b. Het van start gaan van het programma Klimaat door de BUCH gemeenten was tevens het startsein voor de oprichting van een inwonerspanel Klimaat met inwoners van de BUCH gemeenten (hierna 'Inwonerspanel').
- c. De samenwerking tussen gemeenten en maatschappelijke partners, inwoners, ondernemers en marktpartijen is een essentiële voorwaarde om de klimaattransities de komende decennia te laten slagen. De kennis, ervaring en inzet van externe stakeholders helpt om beleid van de lokale overheid te versterken en uitvoerbaar te

maken. Omgekeerd kan de lokale overheid ruimte bieden aan initiatieven en belemmeringen wegnemen.

- d. In de context van transities is het essentieel om in gesprek te gaan met inwoners, ondernemers en andere organisaties. Centraal staat de vraag: wat is er nodig om de transities zo goed mogelijk te doorlopen. Ieder is op zijn of haar eigen manier een deskundige met inbreng op basis van ervaring of kennis.
- e. Er zijn reeds projecten binnen het thema klimaat waarvoor een apart participatietraject is ingericht. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Regionale Energie Strategie en de Transitie Visie Warmte. Deze participatie gebeurt met specifieke doelgroepen en soms in specifieke dorpskernen/wijken waar lokale vraagstukken spelen.
- f. Daarnaast is er een regiegroep energietransitie BUCH waarin externe stakeholders zoals netbeheerders, HVC, energiecoöperaties en ondernemersverenigingen op bestuurlijk niveau met elkaar afstemmen.
- g. Op regionaal niveau wordt er samengewerkt in de Focusagenda regio Alkmaar, pijler Energie-innovatie, met de Omgevingsdiensten NHN en ODIJmond, RES regio NHN, regionaal Deltaplan Klimaatadaptatie, MRA Elektrisch, Ontwikkelingsbedrijf NHN.

2. Doelen

a. **Kwaliteit van plannen verbeteren**

Het is waardevol en belangrijk om als lokale overheid en inwoners actief kennis te delen en samen te werken. Inwoners worden via het inwonerspanel gevraagd om hun kennis te delen, mening te geven en te adviseren over concept plannen en beleid. Inwoners brengen nieuwe kennis in en kennen de lokale situatie. Dit leidt tot betere besluiten. Op deze manier kan zo goed mogelijk invulling worden gegeven aan de uitvoering van de klimaattransities zoals omschreven in het ambitiedocument Programma Klimaat van de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo.

b. **Effect toetsen**

De gemeente wil middels het inwonerspanel toetsen *op welke manier* inwoners (verwachten) effect (te) ondervinden van nieuw beleid en hoe zij in gesprek willen zijn met de gemeente en relevante partners.

c. **Meedenken**

Meedenken kan leiden tot draagvlak, acceptatie, legitimiteit, en een sterker vertrouwen in de overheid. Leden van het inwonerspanel krijgen vroegtijdige informatie zodat zij meer duidelijkheid krijgen over de aanpak van klimaatthema's in de BUCH gemeenten. Het panel wordt om advies gevraagd over inhoud, communicatie-uitingen en hoe inwoners te betrekken bij de klimaatthema's.

3. Samenstelling

- a. Elke inwoner kan zich aanmelden als lid van het inwonerspanel Klimaat. Een zo gevarieerd mogelijke groep inwoners uit de BUCH gemeenten hebben zitting in het inwonerspanel. Om een zo gevarieerd mogelijke groep leden te krijgen toetsen we nieuwe leden aan de volgende criteria:
 - i. Iedere gemeente is vertegenwoordigd met minimaal 4 en maximaal 15 leden.
 - ii. Gevarieerde leeftijdsgroepen (18-30, 30-50, en 50+)

- b. Er wordt een wachtlijst bijgehouden indien het inwonerspanel het maximale aantal deelnemers heeft bereikt. Als er een plek vrijkomt in het inwonerspanel dan wordt er op basis van bovenstaande criteria gekeken wie een plek krijgt in het panel.

4. Rol en kaders

- a. Het inwonerspanel heeft een adviserende rol.
- b. Het inwonerspanel heeft de bevoegdheid om gevraagd en ongevraagd adviezen, voorstellen en aanbevelingen over het thema klimaat uit te brengen.
- c. Tot de taken en bevoegdheden behoort *niet* het behartigen van belangen in formele zin'. Het inwonerspanel kan dus geen beslissingen nemen. In de formele en informele wet is geen rol voor het inwonerspanel als zodanig weggelegd. Wel behoudt ieder afzonderlijk lid van het panel het recht om gebruik te maken van de rechtsmiddelen 'bezwaar' en 'beroep' wanneer deze open staan.
- d. Iedere inwoner heeft het recht om advies te geven aan de gemeente. Bijvoorbeeld door een bezwaarschrift in te dienen of door mee te praten in een forum. Wanneer er deel wordt genomen aan het inwonerspanel, wordt dit recht behouden.
- e. Het inwonerspanel richt zich op de thema's uit het ambitiedocument programma Klimaat zoals dat is vastgesteld door de gemeenteraden.

5. Terugkoppeling

- a. Het is voor de gemeente belangrijk zoveel mogelijk ieders belangen te kennen, zo kunnen zij het best besluiten vanuit het algemeen belang.
- b. Adviezen, ideeën, suggesties en bedenkingen van het inwonerspanel worden genoteerd tijdens vergaderingen. Dit verslag worden teruggekoppeld aan het inwonerspanel.
- c. De suggesties en adviezen worden doorgegeven aan de beleidsmedewerkers die op dat thema werken. Indien er een collegevoorstel wordt opgesteld, naar aanleiding van een aan het inwonerspanel voorgelegd beleidsthema, dan wordt in dit collegevoorstel benoemd welke adviezen en suggesties zijn voorgesteld door het inwonerspanel Klimaat. Het inwonerspanel wordt daarna geïnformeerd over het besluit van de Colleges van B&W, inclusief de bijbehorende motivatie.

6. Overlegstructuur

- a. Het inwonerspanel wordt voorgezeten door een beleidsmedewerker uit Team Klimaat en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. De voorzitter van het inwonerspanel fungeert als aanjager, voert regie en zorgt voor coördinatie en afstemming.
- b. De voorzitter benoemt de momenten dan wel projectfases waarop het inwonerspanel wordt geraadpleegd.
- c. De voorzitter stelt het inwonerspanel tussentijds op de hoogte van ontwikkelingen die van belang zijn voor de leden.
- d. Het inwonerspanel komt vijf keer per jaar samen. Dit gebeurt online of in het gemeentehuis van Heiloo of Castricum omdat deze het meest centraal gelegen zijn in de BUCH.

- e. Er wordt vergaderd op dinsdagavond om 20.00 uur.

7. Agenda

- a. De agenda voor het inwonerspanel wordt voorbereid in samenspraak met leden van het inwonerspanel en het ambtelijke programmateam klimaat van de BUCH.
- b. Indien er interesse is bij het inwonerspanel om themabijeenkomsten te organiseren, wordt dat gefaciliteerd. Uitgangspunt is maximaal twee themabijeenkomsten per jaar bij interesse van minimaal de helft van het aantal leden van het inwonerspanel Klimaat. Het thema dient over een klimaat-gerelateerd onderwerp te gaan. Overlap met andere inwonerspanels wordt vermeden.
- c. Er wordt aan het begin van ieder kalenderjaar gezamenlijk een routekaart opgesteld waarin op hoofdlijnen de agendasetting van dat jaar inzichtelijk wordt gemaakt.

8. Verslaglegging

- a. De gemeente maakt een concept verslag van het inwonerspanelvergaderingen en stuurt dit aan de leden van het inwonerspanel. Tijdens de volgende vergadering wordt dit verslag vastgesteld.

9. Vertrouwelijkheid

- a. De leden van het inwonerspanel en de gemeente gaan vertrouwelijk om met de informatie die zij krijgen van de gemeente en leden in het panel. De informatie wordt niet gebruikt voor een ander doeleinden, noch te openbaren aan derden, zonder voorafgaande toestemming van de verstreckende partij, voor zover dergelijke informatie niet al in het publieke domein bekend is.
- b. De lijst met naam- en adresgegevens van de panelleden wordt in vertrouwelijkheid gedeeld met de overige leden van het inwonerspanel.